

Ο.Λ.Μ.Ε.

Ερμού & Κορνάρου 2

ΤΗΛ: 210 32 30 073 – 32 21 255

www.olme.gr

e-mail: olme@otenet.gr

Αθήνα, 8/09/2026

ΑΠΟΦΑΣΗ 22^{ου} ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ Για το Εθνικό Απολυτήριο

Η κυβέρνηση της ΝΔ επαναφέρει το σχέδιο για το λεγόμενο «Εθνικό Απολυτήριο» ως δήθεν «μεγάλη μεταρρύθμιση» για το Λύκειο και την πρόσβαση στα ΑΕΙ. Πίσω από τις διακηρύξεις για «αναβάθμιση» και «απαλλαγή από το άγχος των Πανελλαδικών», προωθείται μια συνολική αναδιάρθρωση που αυξάνει τους ταξικούς φραγμούς για την αποφοίτηση από Γενικά Λύκεια και ΕΠΑΛ, μετατρέπει το Λύκειο σε διαρκές εξεταστικό φίλτρο, με περισσότερες γραπτές εξετάσεις σε όλες τις τάξεις, συνδέει το απολυτήριο με την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενισχύει την Τράπεζα Θεμάτων και ανοίγει νέο κύμα ιδιωτικοποίησης της εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τα όσα έχουν εξαγγελθεί το «Εθνικό Απολυτήριο» συνυπολογίζει τον βαθμό και των τριών τάξεων του λυκείου για την εισαγωγή στα ΑΕΙ, παράλληλα με τους βαθμούς των πανελλαδικών εξετάσεων. Ο βαθμός κάθε τάξης θα προκύπτει και από τις εξετάσεις μέσω τράπεζας θεμάτων, όπου αποκλείονται πλέον οι εκπαιδευτικοί από τη διαδικασία επιλογής θεμάτων, αφού όλα τα θέματα θα είναι με κλήρωση. Οι αυξημένες υποχρεωτικές γραπτές εξετάσεις και η Τράπεζα Θεμάτων σε όλες τις τάξεις, με πανελλαδικού τύπου διαδικασίες, στην πράξη μετατρέπουν το Λύκειο σε ένα συνεχές εξεταστικό σύστημα από την Α' έως τη Γ' τάξη.

Το επιχείρημα της κυβέρνησης ότι μέσω του «Εθνικού Απολυτηρίου» θα αναβαθμιστεί το λύκειο και θα βελτιώσουν την ποιότητα, είναι αβάσιμο. Οι βασικές συνέπειες της «μεταρρύθμισης» που σχεδιάζει η κυβέρνηση για το δημόσιο σχολείο είναι:

Γενίκευση του άγχους και της παπαγαλίας, προσαρμογή της διδασκαλίας αποκλειστικά για τις εξετάσεις

Όταν ο βαθμός κάθε τάξης μετρά για την τελική πρόσβαση, η διδασκαλία προσανατολίζεται αποκλειστικά στις εξετάσεις, το σχολείο απομακρύνεται ακόμη περισσότερο από τον μορφωτικό του ρόλο. Κατά συνέπεια, προκρίνεται μόνο η παπαγαλία και η βαθμοθηρία, περιορίζονται η εμβάθυνση, η κριτική σκέψη, οι δημιουργικές εργασίες και η συνεργατική μάθηση, παραμερίζοντας τον παιδαγωγικό ρόλο του σχολείου ενώ με τη γενίκευση των εξετάσεων αγνοούνται ο ρυθμός της τάξης, οι αδυναμίες των μαθητών και οι ιδιαιτερότητες κάθε σχολείου και τμήματος.

Μία τέτοια εξέλιξη θα προκαλέσει γενίκευση του άγχους και του ανταγωνιστικού κλίματος στο σύνολο των τάξεων του λυκείου, με προφανείς ψυχοκοινωνικές συνέπειες στα παιδιά, συνέπειες που, μαζί με τα κοινωνικά αίτια οδηγούν στην έξαρση παραβατικών συμπεριφορών και βίας στα σχολεία.

Περισσότερες εξετάσεις σημαίνουν περισσότερα φροντιστήρια και κόστος για τους γονείς

Είναι προφανές ότι όσο το σχολείο γίνεται πιο εξεταστικοκεντρικό, τόσο μεγαλώνει η αγορά των φροντιστηρίων και των ιδιαίτερων. Αυτό βαρύνει πρώτα τις λαϊκές οικογένειες, που ήδη πιέζονται από το κόστος στέγης, ενέργειας, μετακίνησης και βασικών αγαθών. Ήδη, η εφαρμογή της Τράπεζας Θεμάτων, σύμφωνα και με τα

στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οδήγησε στη ραγδαία αύξηση των οικογενειακών δαπανών για παραπαιδεία τα προηγούμενα χρόνια, όπως ακριβώς προειδοποιούσαμε.

Περισσότερες εξετάσεις σημαίνουν περισσότερους αποκλεισμούς και αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων

Το «Εθνικό Απολυτήριο», με εξετάσεις από την Α' έως τη Γ' Λυκείου, αυξάνει τον κίνδυνο επανάληψης τάξης, υποχρεωτικής αλλαγής διαδρομής ή εγκατάλειψης του σχολείου. Πλήττει ιδιαίτερα μαθητές/τριες και λαϊκές οικογένειες που δεν μπορούν να αντέξουν οικονομικά την εξωσχολική προετοιμασία, που ζουν σε περιοχές με λιγότερες υποδομές και στήριξη, καθώς και μαθητές/τριες με μαθησιακές δυσκολίες, τις οποίες το σχολείο οφείλει να καλύπτει (με ενισχυτική διδασκαλία, ειδική αγωγή και μικρότερα τμήματα) και όχι να τιμωρεί.

Όσο δυσκολεύει η πρόσβαση στα δημόσια ΑΕΙ, τόσο διευρύνεται το πεδίο για τις δομές κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης εξυπηρετώντας την ανάγκη της αγοράς για φθηνό και ευέλικτο εργατικό δυναμικό. Την ίδια ώρα, η κυβέρνηση, μέσω της συνταγματικής αναθεώρησης, επιδιώκει την πλήρη κατάργηση του άρθρου 16, ώστε να απελευθερωθεί ολοκληρωτικά η αγορά της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Να ανοίξει δηλαδή ο δρόμος για ιδιωτικά πανεπιστήμια και προγράμματα σπουδών με δίδακτρα, που ήδη αναπτύσσονται με ταχύτητα και παρουσιάζονται προκλητικά ως «εναλλακτικές διαδρομές». Το παράδειγμα της Ιατρικής είναι αποκαλυπτικό: με 19.000 μόρια μπαίνεις στην Αθήνα, ενώ με 11,98 στα 20 και μερικές χιλιάδες ευρώ τον χρόνο γίνεσαι γιατρός στην Κύπρο.

Η διεθνής εμπειρία μας δείχνει ότι σε χώρες όπου εφαρμόζονται αντίστοιχα συστήματα η πρόσβαση στα Πανεπιστήμια παραμένει κοινωνικά άνιση, το πρώιμο φιλτράρισμα οδηγεί σε έντονες κοινωνικές κατηγοριοποιήσεις και οι δαπάνες για φροντιστήρια έχουν διογκωθεί σημαντικά.

Η διεθνής βιβλιογραφία αποδεικνύει ότι κοινός παρονομαστής τέτοιων συστημάτων είναι ότι οι περισσότερες εξετάσεις ενίσχυσαν δραστικά τις εκπαιδευτικές ανισότητες. Τα συστήματα «εθνικού απολυτηρίου» ή «εθνικών εξετάσεων» δεν έλυσαν τα πραγματικά προβλήματα του σχολείου, την υποχρηματοδότηση, τις ελλείψεις σε υποδομές, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και τη στήριξη των μαθητών/τριών.

Αντίθετα, συχνά συνοδεύτηκαν από αύξηση της ιδιωτικής δαπάνης και από όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Το «Εθνικό Απολυτήριο» δεν εμφανίστηκε ξαφνικά. Έχει επιχειρηθεί ξανά στο παρελθόν ως στρατηγική επιλογή, υπηρετώντας και τότε τον ίδιο στόχο: να μετατραπεί το Λύκειο σε εργαλείο ταξικής επιλογής και διαφοροποίησης. Στην ίδια κατεύθυνση άλλωστε εντάσσεται και η λεγόμενη «αξιολόγηση» των εκπαιδευτικών, βασικός πυλώνας των αντιδραστικών μεταρρυθμίσεων με σαφή στόχο την κατηγοριοποίηση σχολείων και εκπαιδευτικών. Η υπονόμηση των εργασιακών δικαιωμάτων η πειθάρχηση και η χειραγώγηση του κλάδου, αποτελεί ζητούμενο για το Υπουργείο και το νέο σχολείο που σχεδιάζει.

Η αντίδραση της κοινωνίας απέναντι σε αντίστοιχες εκπαιδευτικές πολιτικές στο παρελθόν υπήρξε καθολική. Όταν επιχειρήθηκε από την εποχή του Αρσένη μέχρι και σήμερα ξεσηκώθηκαν μαζικά μαθητές/τριες, εκπαιδευτικοί και γονείς και αυτές οι πολιτικές έμειναν στα χαρτιά.

Η συζήτηση για το «Εθνικό Απολυτήριο» δεν αφορά απλά τον τρόπο εισαγωγής στα ΑΕΙ, αλλά το ίδιο το περιεχόμενο και τον ρόλο της Εκπαίδευσης. Αν θα είναι χώρος ολόπλευρης μόρφωσης για όλα τα παιδιά ή μηχανισμός διαρκούς κατηγοριοποίησης και αποκλεισμού των μαθητών/τριών.

Η κυβέρνηση προωθεί το «Εθνικό Απολυτήριο» που παρά τις αναφορές για «εθνικό διάλογο», οι βασικές κατευθύνσεις είναι προαποφασισμένες, χωρίς

ουσιαστική συζήτηση με την ΟΛΜΕ. Όπως με την ΕΒΕ και την αξιολόγηση, αλλαγές που πλήττουν το δημόσιο σχολείο επιβάλλονται χωρίς τη φωνή εκπαιδευτικών, γονιών και μαθητών.

Η ΟΛΜΕ διαχρονικά παλεύει για την αναβάθμιση του δημόσιου σχολείου, για όλα τα παιδιά χωρίς αποκλεισμούς και «κατηγοριοποιήσεις. Παλεύει για ένα σχολείο που θα τα μορφώνει ολόπλευρα, θα συμβάλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, δίνοντας βάρος σε όλα τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα γι' αυτό το σκοπό. Σε αυτό το σχολείο δεν μπορεί να είναι κριτήριο για την πρόσβαση στα ΑΕΙ η οικονομική κατάσταση του κάθε μαθητή/τρια.

Διεκδικούμε και παλεύουμε για:

- Προγράμματα σπουδών και βιβλία που υπηρετούν τη γνώση, την κατανόηση και την κριτική σκέψη, όχι την παπαγαλία. Χρόνος για εμπέδωση, εργαστηριακή δουλειά, εργασίες, πολιτιστικές και κοινωνικές δράσεις.
- Μόνιμοι διορισμοί, σταθερό προσωπικό, ενισχυτική διδασκαλία μέσα στο σχολείο, ειδική αγωγή και ψυχοκοινωνική στήριξη.
- Μείωση των μαθητών/τριων ανά τάξη. 20 μαθητές στα μαθήματα γενικής παιδείας και 15 στην κατεύθυνση. Σύγχρονες υποδομές, εργαστήρια, βιβλιοθήκες.
- Κατάργηση της Τράπεζας Θεμάτων και της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής
- Απεριόριστη δυνατότητα πολλαπλών επιλογών προτίμησης.
- Κατοχύρωση βαθμολογίας των μαθημάτων και για τις επόμενες χρονιές.
- Λειτουργία της Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης και της Ενισχυτικής Διδασκαλίας.
- Ουσιαστική αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με σύγχρονα εργαστήρια, ειδικότητες με επιστημονική βάση και δικαίωμα συνέχισης σπουδών.
- Κατάργηση του απαράδεκτου μέτρου των Επαγγελματικών Σχολών Κατάρτισης που αποσχολειοποιεί τα παιδιά από τα 15 τους χρόνια και στα στέλνει βορά στα νύχια της εργοδοσίας.

Να μπλοκάρουμε το αντιδραστικό, αντιλαϊκό και αντιπαιδαγωγικό «Εθνικό Απολυτήριο» με κοινή δράση εκπαιδευτικών, γονιών και μαθητών.

Καλούμε τις ΕΛΜΕ να οργανώσουν συσκέψεις ενημέρωσης με τις ενώσεις γονέων για το εθνικό απολυτήριο.

Ούτε σκέψη για εφαρμογή του «Εθνικού Απολυτηρίου»!

Η μόρφωση είναι δικαίωμα, όχι προνόμιο

Το 22^ο Συνέδριο της ΟΛΜΕ

